

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ «ΑΣΤΕΡΩΝ»

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΙΑΝΝΗΣ ΤΗΣ ΟΘΟΝΗΣ

(Μιά συναρπαστική αυτοβιογραφία του διασήμου ήθοποιού του γαλλικού κινηματογράφου Γκαμπριέλ Γκαμπριώ, που υπεδύθη καλύτερα από κάθε άλλον «άστéρα» τόν δημοφιλή ήρωα τών «'Αθλιών» του Βίκτωρος Ουγκώ).

ΠΟΛΛΕΣ φορές συλλογίζομαι πώς, από τὸ φτωχικὸ κι' ἐτοιμόρροπο σπιτάκι τοῦ πατέρα μου, στὴ Ρέιμς, ἴσαμε ἐδῶ πέρα, στὴν ὠμορφὴ θίλλα μου «Γιάννης 'Αγιάννης» ποὺ ἔχει τὰ πιὸ σπάνια τριαντάφυλλα τῆς Εὐρώπης καὶ τὶς πιὸ νόστιμες κερασιές, ὁ δρόμος μου ἦταν γεμάτος ἀγκάθια καὶ λυκοπαγίδες... Μά, καθὼς βλέπετε, τὸν πέρασα μὲ θάρρος κι' ἔτσι σήμερὰ ἔχω κι' ἐγὼ τὸ δικαίωμα νὰ χαρῶ λιγάκι τὴν ὠμορφιά καὶ τὴν εὐτυχία. Γιατί, μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν γεννήθηκα στὰ μεταξωτὰ καὶ στὰ πούπουλα. Ἦμουν ἕνα πολὺ φτωχὸ παιδί, τὸ δέκατο ἔκτο τοῦ πατέρα μου κ' εἶχα τόση ἀτυχία ἀπὸ τὰ πρῶτα μου χρόνια, ὥστε δὲν εὗρισκα νουνό, γιὰ νὰ μὲ βαφτίσῃ! Ναι... Πρέπει νὰ μὲ πιστέψετε... Ἔμεινα ἀβάφτιστος ὡς τὰ δώδεκα χρόνια μου.

Μά, καιρὸς εἶνε νὰ σὰς διηγηθῶ τὶς περιπέτειές μου ἀπὸ τὴν ἀρχή. Γεννήθηκα μιὰ γρουσουζικὴ ἡμέρα: στίς 1 'Ιανουαρίου τοῦ 1887 στὴ Ρέιμς. Ὁ πατέρας μου εἶχε ἕνα «τσοῦρμο» ἀπὸ παιδιὰ (εἶμαστε δεκαέξη, ὅπως σὰς εἶπα!) καὶ γιὰ νὰ μὰς θρέψῃ, τί ἐπάγγελμα νομίζετε πὼς εἶχε; Δυκίμαζε τὰ κρασιά!... Ἦταν μοναδικὸς σ' αὐτὴν τὴν παράξενη εἰδικότητα. Ἦξερε ὅλα τὰ εἶδη τῶν κρασιῶν καὶ καταλάβαινε ἀπὸ τὴ γεῦσι τους τί ἤθελαν γιὰ νὰ καλυτερέψουν ἢ νὰ διατηρηθοῦν ὅπως ἦσαν. Περιττὸ νὰ σὰς ἀναφέρω ὅτι ἦταν, δυστυχῶς, ἀλκοολικὸς κι' ὅτι κάθε θράδυ γύριζε μεθυσμένος στὸ σπίτι. Κανεὶς ὡστόσο δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν κατηγορήσῃ ὡς μέθυσος. Πῶς ἦταν δυνατόν! Μπορεῖ κανεὶς νὰ κατηγορήσῃ ἕνα μάγειρο ὡς λαίμαργο, ἐπειδὴ δοκιμάζει τὰ διάφορα φαγητὰ; Ὁχι βέβαια! Ἐδῶ ὁμως ποὺ τὰ λέμε, σὰς ἐξομολογοῦμαι, ὅτι ἔχω τὴν ἐντύπωσι πὼς ὁ πατέρας μου ἦταν ἕνας πνευματώδης ἄνθρωπος, ποὺ καταλάβαινε τί θὰ πῆ χιούμορ...

Ὁ ἔρχομός μου στὸν κόσμον δὲν ἐνθουσίασε καὶ τόσο οὔτε τοὺς γονεῖς μου, οὔτε τ' ἀδελφία μου. Τὰ θάσανα ἦταν πολλὰ, τὰ λεφτὰ λίγα, ἡ ζωὴ δύσκολη, στενόχωρη, ἀπελπιστικὴ. Ἐγὼ, ὡστόσο, φαίνεται πὼς ἔχω κληρονομήσει τὴν ἀφροντισία καὶ τὸ κέφι τοῦ πατέρα μου γιὰτὶ ἀπὸ τεσσάρων χρόνων, ἔλυσα μ' ἕνα ριζικὸ τρόπο τὸ πρόβλημα τῆς συντηρήσεώς μου. Οὔτε τὸ μεσημέρι, οὔτε τὸ θράδυ, στὸ τραπέζι εἶχα ὄρεξι πρᾶγμα ποὺ παραξένευε τοὺς ἀδελφούς μου. Πῶς τὰ κατάφερνα κ' ἦμουν πάντα χορτάτος! Κι' ὁμως τὸ μυστικὸ μου δὲν ἦταν δὰ καὶ τόσο σπουδαῖο: ἦμουν ἀπλούστατα... φρουτοφάγος καὶ χορτοφάγος. Βέβαια, δὲν περιμένετε νὰ σὰς ἐξηγήσω ἂν πλήρωνα ἢ ὄχι τὰ φρούτα καὶ τὰ λαχανικά ποὺ μοῦ ἔκοβαν τὴν ὄρεξι. Μιά τέτοια ἐρώτησι ἀπὸ μέρους σας θὰ τὴ θεωρήσω ὡς ἀδιακρισία...

Ἔτσι λοιπὸν, παίζοντας τὸν ρόλο τοῦ Γιάννη 'Αγιάννη ἀπὸ τὰ παιδικὰ μου χρόνια κι' ἀλλάζοντας ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἱριδος κάθε φορὰ ποὺ ξεπρόβαλλε μπροστὰ μου ἕνας χωροφύλακας, ἔφτασα ὡς τὰ δώδεκα χρόνια, — σταθμὸς σπουδαῖος στὴ ζωὴ μου, — ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἔπρεπε νὰ κοινωνήσω. Μὰ γιὰ νὰ κοινωνήσω ἔπρεπε νὰ βαφτισθῶ πρῶτα καὶ γιὰ νὰ βαφτισθῶ, ἔπρεπε νὰ θρῶ ἕναν νουνό. Ἐνας ἐξ'ἀδελφός μου ποὺ μοῦ εἶχε ὑποσχεθῆ αὐτὴν τὴν ἐκδούλευσι, ἀρρώστησε ξαφνικά, πῆρε τὴν κάτω βόλτα καὶ μιὰ μέρα, πέθανε! Ἐγὼ ἀπόμεινα ἀπαρηγόρητος καὶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰ ἔμεινα

ἀβάφτιστος, ἂν ἕνας κρασέμπορος, φίλος τοῦ πατέρα μου, σὲ στιγμὲς μεγάλης εὐθυμίας καὶ κρασοκατανύξεως δὲν ἔπαιρνε τὴν ἥρωικὴ ἀπόφασιν νὰ μὲ βαφτίσῃ.

Ἔτσι ἔγιναν κι' ἐγὼ σωστὸς ἄνθρωπος μὲ ὄνομα καὶ γιὰ ν' ἀποδείξω στοὺς ἀδελφούς μου ὅτι δὲν ἦμουν «σπουργίτης», ὅπως μ' ἔλεγαν, ἔπιασα δουλειὰ στὸ μαγαζὶ ἑνὸς κλειδαρᾶ. Ἐκεῖ πέρα ἔμεινα δυὸ ὀλόκληρα χρόνια κι' ἔμαθα ὅλα τὰ μυστικά κάθε κλειδαριάς. Εἶχα φτιάξει μάλιστα κι' ἕνα παράξενο κι' ἀπλούστατο ἀντικλεῖδι ποὺ ἀνοίγε μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία, ὡς διὰ μαγείας, ὅλες ἀνεξαιρέτως τὶς κλειδαριές. Τὸ εἶχα φτιάξει μὲ τὴν ἰδέα πὼς μπορούσε νὰ μοῦ χρειασθῇ καμμιά φορὰ. Μά, μὲ τὸ χέρι στὴν καρδιά, σὰς ὀρκίζομαι ὅτι δὲν τὸ μεταχειρίστηκα ποτέ μου. Ὑστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ, τὸ χάρισα σ' ἕνα φίλο μου, γιὰτὶ ὁμολογουμένως μοῦ ἔκαιγε τὰ χέρια κι' αὐτὸ τὸ δῶρο μου δὲν τοῦ βγήκε σὲ καλὸ, γιὰτὶ ὁ φίλος μου αὐτὸς εἶνε σήμερὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς διασημότερους διαρρηκτῆς τῆς Γαλλίας!

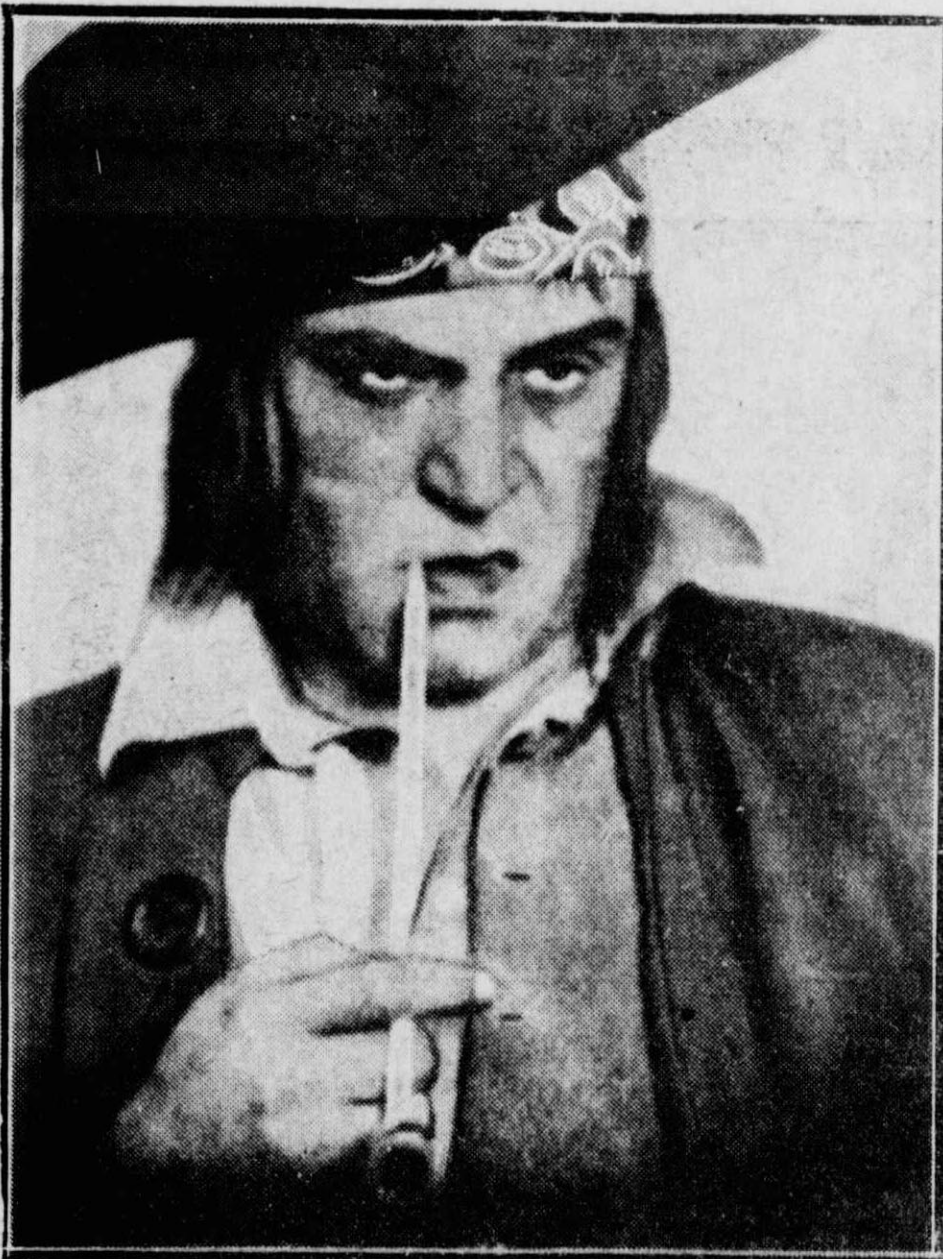
Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κλειδαρᾶ ὡστόσο δὲν μ' ἐνθουσίαζε καὶ τόσο κι' ἔτσι μιὰ ἡμέρα τὸ παράτησα γιὰ ἕνα ἄλλο, πιὸ εὐγενικὸ, πιὸ ὠμορφο, πιὸ ἀριστοκρατικὸ. Ἐγίνα διακοσμητῆς τζαμιῶν. Ἐγραφα πάνω στὰ τζάμια τῶν καφενειῶν καὶ τῶν μπάρ μὲ εἰδικὴ μπογιά, τὶς ἐπιγραφές ποὺ ἤθελαν τ' ἀφεντικά. Μὰ ἡ δουλειὰ αὐτὴ ἐπειδὴ ἦταν πολὺ... ἀριστοκρατικὴ, ἦταν τρομερὰ τεμπέλικη: δούλευα μόνον δυὸ-τρὶς φορὲς τὸν μῆνα κι' ἔτσι ὅταν κινδύνευσα νὰ πεθάνω ἀπὸ τὴν πείνα, συλλογίσθηκα ὅτι ἔπρεπε νὰ θρῶ ἕνα πρακτικὸ ἐπάγγελμα ποὺ νὰ μοῦ ἐξασφαλίζῃ τὸ καθημερινὸ ψωμί. Κι' ἔτσι ἔγιναν ζυμωτῆς στὸν φούρνον ἑνὸς θεῖου μου. Ἐκεῖ πέρα πειὰ ἔτρωγα, σὰν λύκος, τὰ ἐκλεκτότερα τσορέκια καὶ μέσα σ' ἕξη μῆνες ἔγιναν ἄλλος ἄνθρωπος. Πάχυνα, ψήλωσα, ὠμόρφηνα, μεταμορφώθηκα. Καὶ τότε, μιὰ ἡμέρα ποὺ κυτταζόμενον στὸν καθρέφτη, μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸν νοῦ ἡ ἰδέα πὼς δὲν θὰ ἦταν ἄσκημο νὰ γίνω... ἠθοποιός!

Ἦθοποιός; Ἐ, ναι, βέβαια! Ὑπάρχει πιὸ ὠμορφο ἐπάγγελμα, ἀπὸ τὴ δουλειὰ τοῦ ἠθοποιού;

Ἐχω, ξέρετε, ἕνα τρομερὸ ἐλάττωμα: εἶμαι πεισματάρης! Θέλω νὰ κάνω πάντα ὅ,τι μοῦ περνάει ἀπὸ τὸν νοῦ. Κι' ὁμολογῶ ὅτι αὐτὸ τὸ πείσμα δὲν μοῦ βγήκε σὲ κακὸ, μέχρι σήμερὰ.

Ἀρχισα λοιπὸν νὰ συχνάζω σ' ἕνα καφενεῖο, ὅπου μαζευόντουσαν ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ «Καζίνου» τῆς Ρέιμς, τοῦ μεγαλύτερου μιουζικ - χῶλλ τῆς πόλεως. Ἐκεῖ πέρα δὲν ἄργησα νὰ κάνω ἕνα σωρὸ γνωριμίες, χάνοντας ὄλο τὸ μεροκάματό μου στὸ τάβλι καὶ στὰ χαρτιά. Μὰ θεωροῦσα ὡστόσο τὸν ἑαυτὸ μου κερδισμένο, γιὰτὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ καινούργιοι φίλοι μου μὲ βοήθησαν νὰ τραβήξω μπροστὰ καὶ νὰ σημειώσω τὶς πρῶτες ἐπιτυχίες μου στὸ θέατρο.

Τότε, φαίνεται πὼς εἶχα μεγάλο κέφι, γιὰτὶ μιὰ ἡμέρα ποὺ ἀρρώστησε ἕνας μικρὸς κωμικὸς τοῦ «Καζίνου», ἐμένα κάλεσαν οἱ φίλοι μου νὰ τὸν ἀντικαταστήσω μὲ μερικὲς πρόχειρες πρόβες στὰ παρασκηνία. Βέβαια, δὲν χρειαζόταν καὶ τόσο μεγάλη ἠθοποιία γιὰ νὰ σκοντάψῃ κανεὶς δυὸ, τρεῖς φορὲς πάνω στὴ σκηνὴ καὶ νὰ σωριασθῇ καταγῆς, μπροστὰ στὰ πόδια τῆς «βεντέττας». Μὰ ὁ πωσδῆποτε, ἔπαιξα τὸν ρολάκο μου τόσο καλὰ, ὥστε ὁ διευθυντῆς τοῦ μιουζικ - χῶλλ μὲ κρά- (Συνέχεια στὴ σελίδα 47).

Ὁ Γκαμπριέλ Γκαμπριώ, σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς ρόλους του.

ΤΟ «ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ»

(Συνέχεια έκ τῆς σελίδος 31)

πάντοτε. Δεν χρειαζότανε μεγάλος κόπος γιά νά ἀντιληφθῆ κα-
νεῖς τήν ἠλιθιότητά του. Χαχάνιζε σέ κάθε λέξι, καί ἔλεγε κάθε
λίγο κάτι άνοστα άστειά.

Σέ μιὰ άνοησία του, μεγαλύτερη άπ' τίς άλλες, ὁ Νταρνέ κύ-
ταξε πρὸς τὸ μέρος τῆς κ. Άρανσού, σάν νάθελε νά τήν ἐπικα-
λεσθῆ ὡς μάρτυρα τῆς ἠλιθιότητος τοῦ ἐπισκέπτου του. Ἡ κ. Ά-
ρανσού ὁμως δὲν ἐπρόσεξε διόλου τὰ μάτια τοῦ ζωγράφου. Ἦ-
ταν άπορροφημένη, καταμαγευμένη άπό τήν ὀμορφιά αὐτοῦ τοῦ
νέου καί τὸν ἐκύτταξε κατάματα, μὲ φανερό θαυμασμό.

Κ' εἶχε μιὰ τέτοια ἀλλόκοτη ἔκφρασι, καθὼς τὸν ἐκύτταζε,
ᾧστε ὁ ζωγράφος εἶχε μείνει κατάπληκτος. Άλλά δὲν ἀργησε
νά κατυλάβῃ τήν τραγικὴ ἀλήθεια, πού τὸν ἐσκότωνε...

Ἐμάντευσε ἀμέσως τῇ μυστηριώδη συνεννόησι τῶν δυῶ αὐ-
τῶν πλασμάτων καί τήν ἀμοιβαία ἔλξι τῆς ἀθάνατης νεότητος...

Ἦταν πραγματικὰ ἠλίθιος ὁ Μαρσέλ Πορτό, ἀλλά πρὸ παν-
τός ἦταν νέος καί ὀραῖος κι' αὐτὴ ἡ διπλὴ γοητεία του, εἶχε
κινήσει ζωηρότατα τὴν προσοχὴ καί τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κ. Άραν-
σού. Ἐνῶ αὐτός, ὁ Νταρνέ κι' ὅταν ἀκόμα κατακίονε τήν ἀν-
τίστασι τῆς καί τήν κοκετταρία τῆς καί τῆν ἔκανε νά πιστεῖ
στὸν ἔρωτά του, ποτὲ ἐν τούτοις δὲν εἶχε διακρίνει αὐτὸ τὸ θλέμ-
μα τῆς συγκινήσεως καί τοῦ πόθου, πού ἔβλεπε τώρα ὀλοφά-
ερο στὰ μάτια τῆς...

Κι' ἔξαφνα ὁ φτωχὸς Νταρνέ συναισθάνθηκε τὴν ἠλικία του
καί τήν τραγικὴν του πτωσι... Μέσα του τώρα ἔνοιωθε ἕνα συ-
ναίσθημα ὀργῆς καί θλίψεως... Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ Νταρνέ οὐδέ-
ποτε κατῶρθωσε ν' ἀποτελειώσῃ ἐκεῖνο τὸ πορτραῖτο τῆς κ. Ά-
ρανσού, γι' αὐτὸ ἐκεῖνο ἦταν τὸ τελευταῖο γυναικεῖο πορτραῖτο
πού προσπάθησε νά ζωγραφίση...

Δυὸ-τρὲς μέρες ἀργότερα ἡ κ. Άρανσού δὲν ξαναπῆγε πειὰ
στὸ ἀτελιὲ τοῦ ζωγράφου...

Ὁ Νταρνέ ὁμως ἐφύλαξε τὴν εἰκόνα τῆς καί ἐνῶ μου τὴν ἔ-
δειχνε, τὰ μάτια του εἶχαν γεμίσει δάκρυα...

Καί ὁ δουξ ντε Λερέν, τελειώνοντας τὴν ἱστορία τοῦ φίλου
του, ἀνάμεσα άπ' τὸν καπνὸ τοῦ τσιγάρου του, ἐκύτταζε στὸν
τοιχὸ μελαγχολικὰ τὸν Λερέν πού στὸ βάθος τοῦ κάδρου του,
φαινότανε ὅτι ἀψηφοῦσε εἰρωνικὰ, τὰ χτυπήματα τοῦ χρόνου...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΙΑΝΝΗΣ ΤΗΣ ΘΘΟΗΣ

(Συνέχεια έκ τῆς σελίδος 27)

ἦσε στὸν θίασό του κι' ὅταν μιὰ ἡμέρα μ' ἄκουσε νά τραγουδᾶ,
ἐνθουσιάσθηκε καί μου ἔδωσε τὸ πρῶτο «νούμερό» μου.

Ἐπὶ τέλους ! Εἶχα καταφέρει κάτι στή ζωῇ μου!... Κι' ἔτσι,
ἐπὶ πέντε χρόνια γύριζα ἀπὸ ἕνα ἐπαρχιακὸ μιούζικ - χῶλλ στὸ
άλλο, ὡσπου ἦρθε ὁ πόλεμος καί στάληκα στὸ μέτωπο. Ἐκεῖ,
ἔγινε πειὰ ἄνδρας καί σοβαρεύθηκα. Κι' ὅταν, μετὰ τὴν ἀνα-
κωχὴ, ξαναγύρισα στὸ Παρίσι παράτησα τὴν ἐπιθεώρησι καί
τὴν κωμωδία γιά τὸ δρᾶμα! Μάλιστα, ὁ πόλεμος, τὸ χαράκω-
μα, ἡ τραγικὴ ζωῇ ἐκεῖ κάτω, μὲ μεταμόρφωσαν σὲ δραματικὸ
ἦθοποιό. Κι' αὐτὸς ἦταν ὁ ἀληθινὸς δρόμος μου.

Μιὰ ἡμέρα παρουσιάσθηκε στὸ καμαρίνι μου ὁ μεγάλος ἦθο-
ποιὸς καί σκηνοθέτης Φ. Ζεμιέ καί μου ἐπρότεινε νά μὲ προσ-
λάβῃ στὸν θίασό του, στὸ «Οντεόν». Ἐκεῖ ἐσημείωσα τὸν πρῶ-
το θρίαμβό μου στὸ «Ἐγκλημα καί Τιμωρία». Ἐπαιξα τὸν ρό-
λο τοῦ Ρασκολήκωφ μ' ἕναν πρωτότυπο τρόπο πού ἐνθουσίασε
ὄλους τοὺς θεατρικοὺς κριτικούς.

Εἶχα γίνε πειὰ γνωστὸς στὸ Παρίσι. Ὅλοι οἱ θιασάρχαι μὲ
ἤθελαν στὸ θέατρό τους. Κι' ὄχι μόνο αὐτοί, ἀλλά κ' οἱ σκη-
νοθέται τοῦ κινηματογράφου.

Ὁ κινηματογράφος ! Τί ὄνειρο πού ἦταν γιά μένα.. Μου ἄ-
ρεσε περισσότερο ἀπὸ τὸ θέατρο. Κι' ὡστόσο, δὲν ξέρω γιατί,
εἶχα τὴν ἐντύπωσι πὼς δὲν ἔκανα γιά τὴν ὀθόνη. Μῆ ξεχνάτε
πὼς εἶμαι ἕνας... γίγας. Ἐχω ὕφος 1.83 καί ζυγίζω σωστά 93
κιλά.

Μιὰ ἡμέρα, ὁμως πού μου ἐπρότειναν νά ὑποδυθῶ τὸν ρόλο
τοῦ Γιάννη Ἐγιάννη στοὺς «Ἀθλίους», τόση ἦταν ἡ χαρὰ μου,
ᾧστε πιστέψα ὅτι ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ εἶχε γράφει αὐτὸ τὸ ἀθά-
νατο μυθιστόρημα, ἐπειδὴ εἶχε προβλέψει, ὅτι μιὰ ἡμέρα θὰ ἐν-
σάρκωνα ἐγὼ τὸν ἀξέχαστο ἥρωά του.

Ἡ ἐπιτυχία μου λοιπὸν στοὺς «Ἀθλίους» εἶνε γνωστὴ. Ὁ ρό-
λος τοῦ Γιάννη Ἐγιάννη μ' ἔκανε τόσο δημοφιλὴ στή Γαλλία,
ᾧσο δὲν εἶνε οὔτε ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ! Ἀκόμη καί
τὰ μικρὰ παιδιὰ μ' ἀναγνωρίζουν ἀμέσως καί λένε τ' ὄνομά
μου. Ἠ! Ἡ δόξα! Εἶνε ὀμορφο νά εἶνε κανεῖς γνωστὸς σ' ὄλον
τὴν κόσμο. Μά, ὅπως εἶδατε, γιά νά φτάσω στή σημερινὴ θέσι
μου, πέρασα πολλές συμφορὲς καί ὑπερνίκησα ἀναρίθμητα ἐμ-
πόδια. Κι' ἔτσι σήμερα ἔχω μιὰ ὀμορφη θίλλα, σπάνια τριαν-
τάφυλλα, νόστιμες κερασιές κι' ὅποτε ἔχω διακοπὲς, μπορῶ νά
χαρῶ μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ μεγάλες ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς μου: τὸ
ψάρεμα !...

ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΓΚΑΜΠΡΙΩ

Η... «ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ»

(Συνέχεια έκ τῆς σελίδος 26)

γησες μόνο λιγάκι νά τ' ἀποφασίσῃς... στὸ τέλος ὁμως τὰ κα-
τάφερες μιὰ χαρὰ... Τώρα νά ἰδῆς, θὰ σ' ἀφήσουν πειὰ ἦσυχο!...

Σίγουρος ὅτι δὲν θὰ τὸν παρατηροῦσαν πειὰ οἱ άλλοι, ὁ Ζάν
Ρουντί, ταραγμένος ἀπὸ τόσα νέα πράγματα πού εἶδε καί συγ-
κινημένος ὡς τὰ θάθη τῆς ψυχῆς του, αἰσθάνθηκε μιὰ ἀκατανί-
κτητὴ ἀνάγκη νά κλάψῃ. Ὁ Μπουτάρ τὸ κατάλαβε καί τὸν πα-
ραμόνεψε, ἀνήσυχος, φοβούμενος, παρ' ὄλη τὴν γενναιότητα πού
εἶχε δεῖξει μῆπως λιγοψυχῆση τώρα... Βλέποντας ὅτι ὁ Ρουντί
ἦταν ἐτοιμος νά ζεσπάσῃ σὲ λυγμούς, σήκωσε τὸ δάχτυλό του
στὸν ἀέρα καί τοῦ εἶπε ἐπιτακτικά:

— Τὰ κλάματα ἀπαγορεύονται. Ἠ!... θέβαια... ἀπαγορεύον-
ται περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο... «Δεσποινίς» !...

Τὸ παρατσουκλι αὐτὸ ὁ Μπουτάρ τὸ εἶπε, τῇ φορᾶ αὐτῇ, μὲ
ἕνα τόνο ἔλαφρου πειράγματος, πού κάνει ἀδελφὸς σὲ μικρότε-
ρο ἀδελφό. Καί ὁ Ρουντί κατάλαβε ἔξαφνα ὅτι τὰ κλάματα πού
τόσο ἀφθονα τὰ ἔχυνε στὸ σπίτι του, κοντὰ στή μητέρα του, θὰ
ἦσαν σ' ἐκείνη ἐκεῖ τὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου, κάτι τὸ ἄνδρο καί
τὸ ἐξευτελιστικό. Ἐναπύσσοντας λοιπὸν ὄλη τὴν ἐνεργητικό-
τητά του, κατάπιε τὰ κλάματα του καί δὲν ἔχυσε παρὰ μόνον
δυὸ διακριτικὰ δάκρυα, τὰ ὀποῖα δὲν ἔτρεξαν στὰ μάγουλά του,
οὔτε κὰν στίς θλεφαρίδες του, ἀλλά ξαναθυβίστηκαν κρυφὰ στὰ
μάτια του...

Καί ὁ Μπουτάρ, πού ἐξακολουθοῦσε νά τὸν κυτάζῃ συβα-
ρά, τὸν ἐπεδοκίμασε μὲ ὕφος εὐχαριστημένο καί ἔμπειρο:

— Μπράβο!... Πολὺ καλά... Δὲν φαίνεσαι καθόλου... Πονεῖ
κανεῖς, περισσότερο ἔτσι, ὅταν κλαίῃ ἀπὸ μέσα του, ἀλλά ἔτσι
μόνο ἔχουν τὸ δικαίωμα οἱ ἄντρες νά κλαίνε !... Δὲν ἔχω δίκηο
Ρουντί ;

Καί ὁ Ρουντί, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἔμαθε νά κλαίῃ καί νά
φαίνεται σάν ἄντρας !...

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΟΛΕΎΥ

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΟΛΣΤΟΪ

(Συνέχεια έκ τῆς Σελίδος 53)

Ζεῖ ἔξωτερικὸ πολὺ ἄθλιο καί ἀπὸ τίς φωνές του φαίνεται ὅτι εἶνε με-
θυσιμένος. Ἐπιμένει ὅτι ἐσεῖς τὸν γνωρίζετε προσωπικῶς. Ἐλάτε νά
τὸν ἰδῆτε, διότι δὲν ἔννασι νά φύγῃ ἀπ' τὴν πόρτα...

Ὁ Διευθυντὴς κατέβηκε γρήγορα τῇ σκάλα, καί μόλις ἔφθασε στήν
εἴσοδο τοῦ θεάτρου, ἀνεγνώρισε τὸν Τολστόι, ὁ ὀποῖος φοροῦσε μιὰ
χωριάτικη μπλούζα, καπέλλο μουζίκου καί παπούτσια ἀπ' ἐκεῖνα πού φο-
ροῦσαν οἱ πιὸ φτωχοὶ χωρικοὶ τῆς Ρωσσίας!

Ὁ Τολστόι πέθανε τὸ θράδυ τῆς 20ῆς Νοεμβρίου τοῦ 1910.

Τρεῖς ἡμέρες ὕστερα ἀπ' τὸ θάνατό του, ὁ Τσάρος Νικόλαος II ἔ-
γραφε στήν Αὐτοκρατορὶα μητέρα του:

«Ὁ Τολστόι πέθανε δὲν ὑπάρχει πειὰ. Ὅλη ἡ Ρωσία μιλάει ἀκό-
μα γι' αὐτὸν καί ὁ τύπος εἶνε γεμάτος ἀπὸ ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς του. Ἐξ-
τυχῶς ὁ θάνατός του ὑπῆρξε ξαφνικὸς ὁ δὲ ἐνταφιασμός του γρή-
γορος. Αὐτὸ ἐπρόλαβε πολλὰ ἐπεισόδια στίς λαϊκὲς τάξεις. Τὴν κηδεῖα
του ἀκολούθησαν πολλοὶ ὀλιγοὶ ὀπαδοὶ του, ὅσοι προέλαβαν καί ἔφθασαν
ἐγκαίρως στή Γλασνάγια Πολιάνα».

Παραλλήλως μὲ τὴν ἐπιστολὴ αὐτῇ τοῦ Τσάρου, ὅλος ὁ τύπος τῆς
Πετροποπόλεως, ἔγραφε τὴν ἴδια ἡμέρα:

«Ὁ θάνατος τοῦ Τολστόι βύθησε σὲ πένθος ὄλη τὴ Ρωσσία».

Ὅλοι μας δακρυσμένοι, οἰσόβουμε σήμερα ἐπάνω στὸ νοτὸ τάρω
τοῦ μεγάλου, τοῦ ἀγαπητοῦ μας νεκροῦ καί προσευχόμεθα γιά τὴν ἀ-
νάπαυσι τῆς ὑπέροχης ψυχῆς του.

Ἡ ἀγωνία καί τὸ βαθὺ πένθος γιά μιὰ τέτοια ἀπώλεια, εἶνε ζωγρά-
φισμένα στὰ πρόσωπα ὄλων τῶν Ρώσων.

Ἡ μνήμη του θὰ μείνῃ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.β

ΤΟ ΣΦΑΛΜΑ ΤΗΣ ΟΝΤΡΕΤ

(Συνέχεια έκ τῆς Σελίδος 14)

γιο. Ὅταν εἶδα αὐτὴ τὴν καμορούλα, τίς ροῖς αὐτῆς κουρτίνες καί τὸ
ἄσπρο κρεβατάκι τῆς κόρης μας, ἀμέσως θημήθηκα τὰ περασμένα.
Κι' εἰθύς, χωρὶς νά τὸ θέλω, ἄρχισα νά σιγοτραγουδῶ τὸ παλιὸ μου
τραγοῦδι... «Μὴ μὲ ξεχνᾶς...» Θυμᾶσαι...

Ἀνάσαινε βαθεῖα. Ἡ συγκίνησι τὸν ἔπαιγε, τοῦ ἔκοβε τὴ φωνή.
Μὲ μεγάλῃ προσπάθεια, σχεδὸν μὲ βία, συνέχισε πιὸ σιγανὰ:

— Ἄν ἐβλεπα τὴν Ὀντρετ ὀρθή, μπροστά μου, ἴσως νά τὴν χτυ-
ποῦσα. Ἐτσι ὁμως καθὼς τὴν εἶδα ξαπλωμένη, δὲν εἶχα πειὰ αὐτὸ
τὸ θάρρος, ἀφοῦ ἄλλωστε κι' ἐκείνη μόλις μ' ἀντίκρισε μοῦ φιδύρισε
τόσο γλυκά:

— Ὡ! μπαμπᾶ μου... καλέ μου μπαμπᾶ... τραγοῦδισέ μου λοιπὸν
λιγάκι... Νανούρισέ με... Νᾶξερεις πόσο καλὸ θὰ μοῦ κἀνῃς!..

Ὅταν ἄκουσα τὰ λόγια αὐτὰ, ἄθελα τὰ χεῖλη μου ἀρχισαν νά σι-
γοτραγουδοῦν τὸ παλιὸ ἐκεῖνο, τὸ ἀγαπημένο μου τραγοῦδι... καί τῇ
νανούρισα, τὴν νανούρισα γλυκά...πολὺ γλυκά...

Καί τώρα σιωπῆ... τσιμουδιά... Ἠς φύγοιμε ἀμέσως σιγά, προ-
σεχτικὰ...γιατὶ μοῦ φαίνεται πὼς ἡ κορούλα μας κοιμάται...